

Lektionsplanering

Årskurs: Gymnasiet **Ämne eller kurs:** Ledarskap och Organisation **Tema:** Retorik, Härskartekniker och konfliktlösning utifrån Thomas-Kilmanns modell

Koppling till styrdokument

Centralt innehåll	Betygskriterium (E)
Grundläggande retoriska begrepp och deras tillämpning i kommunikation och ledarskap.	Eleven kan förklara och ge exempel på retoriska verktyg och hur de tillämpas i olika sammanhang.
Härskartekniker och deras påverkan på gruppdynamik och relationer.	Eleven kan identifiera och beskriva olika härskartekniker och hur de kan påverka konflikter.
Thomas-Kilmanns modell för konflikthantering och dess strategier.	Eleven kan redogöra för Thomas-Kilmanns modell och tillämpa de olika strategierna på verkliga scenarier.

Källa: Läroplan för gymnasiet, Ledarskap och organisation

Lärarledda instruktioner

Del 1: Introduktion till retorik och härskartekniker (10 min)

- **Definition av retorik:** Klargör att retorik handlar om konsten att övertyga och påverka människor genom tal och skrift. Diskutera hur retoriska verktyg, såsom ethos (trovärdighet), pathos (känslor) och logos (logik och resonemang), används för att stärka argument.
- **Exempel på härskartekniker:** Presentera exempel på härskartekniker, såsom:
 - Osynliggörande: Ignorera en persons åsikter eller bidrag.
 - Dubbelbestraffning: Kritiserar ett beteende men samtidigt förväntar sig ett annat resultat.
 - Förlöjligande: Göra skämt om någon för att förminska deras värde.
- **Diskussion:** Fråga eleverna om de har upplevt härskartekniker i sin egen vardag eller skolmiljö.

Del 2: Genomgång av Thomas-Kilmanns modell (15 min)

- **Presentation av modellen:** Förklara att modellen visar fem olika strategier för konflikthantering:
 - Undvikande (Avoiding): Inte konfrontera konflikten.
 - Anpassning (Accommodating): Sätta andras behov före sina egna.
 - Konkurrens (Competing): Att sträva efter att vinna konflikten.
 - Kompromiss (Compromising): Att hitta en lösning där båda parter ger och tar.
 - Samarbete (Collaborating): Arbeta tillsammans för att hitta en win-win-lösning.
- **Praktiska exempel:** Ge exempel på situationer där olika strategier kan tillämpas.

Diskutera hur retorik och härskartekniker kan påverka valet av konflikthanteringsstrategi.

Del 3: Gruppövning med Scenarier (20 min)

- **Dela in klassen i grupper:** Dela in eleverna i grupper om 4-5 personer.
- **Tilldela scenarier:** Ge varje grupp ett scenariokort med en typisk konflikt. Varje kort ska beskriva en specifik situation där en konflikt kan uppstå. Exempel på scenarier:
 - **Scenario 1:** Projektdeadlines.
 - **Scenario 2:** Resursfördelning.
 - **Scenario 3:** Olika åsikter om en process.
 - **Scenario 4:** Ojämlig arbetsbelastning.

Del 4: Analys och Presentation (15 min)

- **Diskussion i grupper:** Inom sina grupper ska eleverna diskutera sitt scenario och svara på följande frågor:
 - Vilka strategier från Thomas-Kilmanns modell kan tillämpas i denna situation?
 - Vad skulle vara för- och nackdelar med att använda var och en av strategierna?
 - Vilken strategi skulle vara mest effektiv och varför?
- **Förbered presentation:** Låt grupperna förbereda en kort presentation (2-3 minuter) där de visar sitt scenario, de valda strategierna och deras analys.

Del 5: Presentationer och Diskussion (15 min)

- **Grupper presenterar:** Låt varje grupp presentera sin analys och den strategi de valt för att hantera konflikten.
- **Öppen diskussion:** Efter varje presentation, ge tid för övriga elever att ställa frågor och diskutera:
 - Tycker ni att den valda strategin är lämplig?
 - Hur skulle ni ha hanterat situationen annorlunda?

Del 6: Reflektion (10 min)

- **Reflektionsfrågor:** Avsluta övningen med en gemensam diskussion där eleverna kan reflektera över sina lärdomar.
 - Vad har ni lärt er om hur strategier fungerar i olika situationer?
 - Kan ni tänka er någon situation i ert eget liv där ni kan tillämpa dessa strategier?

Avslutning

Sammanfatta övningen genom att betona vikten av att förstå olika konflikthanteringsstrategier och hur de kan tillämpas praktiskt i verkliga situationer. Understryka att ingen strategi är fel, utan att det handlar om att välja rätt strategi för rätt situation. Denna övning syftar till att ge eleverna en djupare förståelse för Thomas-Kilmanns konfliktmodell och hur man effektivt kan hantera konflikter i olika sammanhang. Om du behöver ytterligare anpassningar eller tydliggöranden, tveka inte att be om hjälp!